МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

АРТ-ТЕРАПІЯ В ЛОГОПЕДИЧНІЙ РОБОТІ

1. Основна інформація про дисципліну

Тип дисципліни: вибіркова **Форма навчання**: денна
Освітній ступінь: бакалавр
Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність: 016 Спеціальна освіта
Освітня програма: Освітні, педагогічні науки
Рік навчання: 2-й **Семестр**: 3-й
Кількість кредитів (годин): для денної форми (120 год.: 20 - лекції; 28 - практичні; 72 - самостійна робота), для заочної форми(год.:6 - лекції; 6- практичні; 108 - самостійна робота)
Мова викладання: українська
Посилання на курс в онлайн-платформіGoogleClassroom:

2. Інформація про викладача (викладачів)

ПІБ:Каплієнко Анастасія Іванівна
Науковий ступінь, вчене звання, посада: викладач
Кафедра: загальної педагогіки і спеціальної освіти
Робочій e-mail: kaplienko2020@idguonline.net
Години консультацій на кафедрі:

3. Опис та мета дисципліни

Навчальна дисципліни «Арт-терапія в логопедичній роботі» призначена для вивчення здобувачами освітикорекційнихможливостей інноваційних педагогічних технологій, формування у здобувачів вищої освіти здібності до інноваційної діяльності в галузі спеціальної освіти; удосконалення знань здобувачів вищої освіти щодо здійснення корекційної функції професійної діяльності вчителя-логопеда; формування вмінь впровадження традиційних та інноваційних форм корекційної роботи з дітьми, що мають порушення мовленнєвого розвитку.

Передумовами для вивчення дисципліни є курси «Логопедія з практикумом», «Логопедичні технології», «Теорія і методика виховання дітей з вадами мовлення». Міждисциплінарні зв'язки: при складанні програми враховувалися міждисциплінарні зв'язки з використанням отриманих знань у сфері педагогічних, психологічних, лінгвістичних, медичних наук (спеціальна педагогіка, психологія, психолінгвістика, логопедія та ін.)

4. Результати навчання

Здобувачі, які опанують змістом навчальної дисципліни «Інноваційні технології в логопедії»**зрозуміють**:

- поняття «інновація в педагогіці», «інноваційні технології», знати сучасні ефективні технології проведення колекційної роботи в логопедії,
- важливість інноваційного та індивідуалізованого підходу а процесі колекційної роботи з дітьми з особливостями психофізичного розвитку.

У процесі вивчення курсу здобувачі можуть оволодіти такими **вміннями й навичками**:

- вміти поєднувати у своїй професійні діяльності традиційні та інноваційні підходи при здійсненні колекційної роботи;
- спираючись на досвід педагогів-новаторів;
- розробляти та впроваджувати нововведення в корекційній роботі з дітьми-логопатами;
- створювати розвивально-корекційне середовище, використовуючи інноваційний дидактичний матеріал для навчання дітей з тяжкими порушеннями мовлення;
- здатність генерувати нові ідеї й нестандартні підходи до їх реалізації (креативність);
- вирішувати складні педагогічні ситуації, розуміючи діалектичний зв'язок між традиційним та інноваційним;
- здатність до ефективної комунікації з іншими учасниками навчально-корекційної роботи на засадах толерантності та співробітництва;
- здатність приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів; створювати позитивний клімат у корекційно-педагогічному та інклюзивному середовищі.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Арт-терапія: поняття, історія, сфери застосування.

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Визначення та сутність поняття «арт-терапія». 2. Історія арт-терапії, сфери застосування.	Хіля А. Арт-терапія як об'єкт наукового дослідження у працях зарубіжних та вітчизняних учених. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 5 (59)

Тема № 2. Напрями та види арт-терапії.

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція(2 год.): 1. Види арт-терапії. 2. Напрями арт-терапії: загальний огляд.	Керик О. Є. Використання ігрових та арттерапевтичних засобів у педагогічній роботі з дітьми з особливими потребами.

	Імідж сучасного педагога. 2015. № 5. 49–51 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Хараркте ристика напрямів арттерапії (образотерапія,музикотреапія,бібліотерапія,казкотерапія,танцювально-руховатерапія, драматерапія,пісочна терапія). 2. Види арт-терапії.	Колпакчи О.С. Арт-терапія: курс лекцій: навч. посіб. Київ: Цент учбовоїлітератури. 2018. 288 с.
Завдання для самостійної роботи: 1. Скласти словник термінів з арт-терапії.	Енциклопедичний словник з арт-терапії/ О.Л. Вознесенська, О.М. Скнар, О.А. Бреусенко-Кузнєцов, О.О. Деркач, Л.В. Мова та ін.; [за заг. наук. ред. О.Л. Вознесенської, О.М. Скнар]. К. : Видавець ФОП Назаренко Т. В., 2017. 312 с.

Тема № 3. Застосування, можливості та функції арт-терапії

Перелік питань/завдань, що виноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси**
Лекція(2 год.): 1. Функції арт-терапії. 2. Задачі арт-терапії. 3. Арт-терапія в інклюзивній освіті.	Сорока О. Можливості арт-терапії в інклюзивнійосвітідітей з особливими потребами. *НауковийвісникІзмаїльського державного гуманітарногоуніверситету*. 2019. Вип. 45. С. 163-172.

Тема № 4. Функції фахівців, які застосовують засоби арттерапії.

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси**
Лекція (2 год.): 1. Члени команди психолого-педагогічного супроводу, які можуть застосовувати засоби арт-терапії в роботі з дітьми із особливими потребами в умовах інклюзивного навчання. 2. Роль арт-терапевта у команді	Козлова А. Рецепти арт-терапії: специфікатерапевтичноговпливу. *Психолог*. 2019. № 2.4–11 с.

супроводу дитини з ТПМ.	

Тема № 5. Арт-терапія в логопедичній роботі

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Корекційно-розвивальний потенціал арт-терапії в роботі логопеда. 2. Функції логопеда в команді психолого-педагогічного супроводу.	Ленів З.П. Принципи онтогенетичноорієнтованої системної арт-терапії в спеціальній освіті. *Простір арттерапії: міф, метафора, символ: матеріали V науково-практичної конференції з міжнародною участю*. К.: Міленіум. 2008. 24-27 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Застосування арт-терапії в логопедичній роботі. Діагностика, корекція, розвиток. 2. Логопед як ініціатор арт-терапевтичної роботи.	Бугера Ю.Ю., Дідик Н.М. Арттерапевтичні методи у роботі корекційного педагога. *Актуальні питання колекційної освіти. 2020*. Вип. 16 (Т.2.). Режим доступу : https://aqce.com.ua/vipusk-n16-tom-22020/bugera-juju-didik-nm-artterapevtichni-metodi-u-roboti-korekcijnogo-pedagoga.html

Тема № 6. Створення арт-терапевтичного простору, матеріали для арт-терапії.

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Простір арт-терапевтичногопроцесу. 2. Матеріали для проведення арт-терапії. 3. Формуванняінклюзивногоосвітньогосередовищазасобами арт-терапії	Капустюк О. Простір арт-терапії : не все так просто, як здається. *Практичний психолог: дитячий садок, школа*. 2018. № 4. 4-9 с.

Тема № 7. Психокорекційні арт-технології (ізотерапія, казкотерапія, сміхотерапія та ін.)

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Ізотерапія в корекційнійпедагогіці. 2. Сміхотерапія як інноваційнапсихокорекцінатехнологія.	Іщук В., Линник Л., Торбенко О., Кольоротерапія. Технологія застосування кольору у реабілітації та оздоровленні дітей з особливими потребами. Дефектолог. 2018. №2. 20–22 с.

Семінарське заняття (2 год.): 1. Корекція мовлення засобами мистецтва. 2. Корекційний потенціал сміхотерапії. 3. Переваги пісочної терапії в корекційно-розвивальній роботі логопеда.	Черніченко Л.А. Досвід інноваційної діяльності логопедів дошкільних навчальних закладів в умовах інклюзивної освіти. *Наукові записки [Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*]. 2017. Вип. 156. С. 239-243. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2017_156_48 С. 239-243. Мудрик О. І. Пальчикові ігри - запорука успішного розвитку дитини : [арттерапія на допомогу вчителю музики]. *Мистецтво в школі.* 2014. № 8.
Завдання для самостійної роботи: 1. Конспектування статті. **2.** План-конспект логопедичного заняття з елементами ізотерапії.	Іщук В., Линник Л., Торбенко О., Кольоротерапія. Технологія застосування кольору у реабілітації та оздоровленні дітей з особливими потребами. Дефектолог. 2018. №2. 20–22 с.

Тема № 8. Бібліотерапія, казкотерапія в логопедичній роботі.

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси**
Лекція (4 год.): 1. Бібліотерапія як терапіячитаннямкнижок. 2. Казкотерапія, ляльктерапія в процесінавчання і розвиткукомунікації, мовлення. складовоїструктури слова.	Литвиненко .А. Застосувванняарттерапії в логопедичній роботі з дошкільниками та молодшими школярами. Суми: Вид-во СумДПУ ім. А.С.Макаренка. 2011. 112 с.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Казкотерапія. Розвиток мовлення за допомогою казкоьерапії. 2. Драматизація. Ляльктерапія в роботі логопеда.	Ласточкіна О.В. Казкотерапія як засіб корекції мовлення дітей дошкільного віку. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації*. 2017. С. 28-31. Федій О.А. Ляльктерапія у професійній діяльності педагога. *Постметодика*. 2019. № 1 (85). С. 46–50.
Завдання для самостійної роботи: 1. Конспектування статті. **2.** Скласти план-конспект логопедичного заняття з елементами казкотерапії	Ласточкіна О.В. Казкотерапія як засіб корекції мовлення дітей дошкільного віку. *Сучасні проблеми логопедії та реабілітації*. 2017. С. 28-31.

Тема № 9 Музикотерапія в роботі з дітьми з ТПМ. .

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	**Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси**

Лекція (2 год.): 1Лікувальнийвпливмузики. 2. Розвитокдихання, голосу, мовлення за допомогоювокалотерапії	Батищева Г. Музикотерапія як метод психокорекції. *Психолог*. 2005. № 14. С. 25-32. Касьян М. В., Шибаєва Р. В. Вплив музичної терапії на дітей з розладами спектру аутизму. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія 19 : Корекційна педагогіка та спеціальна психологія*. 2013. Вип. 24. С. 292-296.
Семінарське заняття (2 год.): 1. Вплив музики на мовленнєвий розвиток дитини 2. Вокалотерапія в роботі логопеда.	Квітка Н. О. Вокалотерапія як засіб корекції мовлення дітей з органічними ураженнями ЦНС file:///C:/Users/Админ/Downloads/ooop_2010_1_21.pdf
Завдання для самостійної роботи: 1. Конспектування статті. 2.Скласти план-конспект логопедичного заняття з елементами музикотерапії	Базима Н. В. Значеннямузикотерапії для розвиткумовлення у дітей з аутистичнимипорушеннями. *Логопедія.* 2013. № 3. -С. 3-8. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/logoped_2013_3_2.

Тема №10. Арт-терапія в роботі з родинами, де виховується дитина з ООП

Перелікпитань/завдань, щовиноситься на обговорення/опрацювання	Рекомендованіджерела, допоміжніматеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Педагогічнийнапрямок арт-терапії як методологіядопомогиродині. 2. Арт-терапевтичнасімейнамайстерня.	Брикова О.С., Бугера Ю. Ю. Застосування арттерапевтичних технік в роботі з батьками дітей з особливими освітніми потребами. *Актуальні питання колекційної освіти.* 2021. Вип. 17. https://aqce.com.ua/vipusk-n17-2021/brikova-os-bugera-ju-ju-zastosuvannja-artterapevtichnih-tehnik-v-roboti-z-batkami-ditej.html

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на лекційних і семінарських заняттях. Студент, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав був відсутній на семінарському занятті, має право на відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання. Студент, який не використував надане йому право у встановлений термін або пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущене заняття 0 балів. Студенти, які навчаються за індивідуальним

графіком, мають в повному обсязі виконати додаткові індивідуальні завдання, попередньо узгодивши їх з викладачем. Присутність на модульній контрольній роботі є обов'язковою. У випадку відсутності студента на проміжному контролі з поважної причини, підтвердженої документально, йому призначається інша дата складання модульної контрольної роботи.

Політика академічної доброчесності
Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності в ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських доповідях є підставою для виставлення негативної оцінки. Списування студентів під час проведення модульної контрольної роботи чи іспиту є підставою для дострокового припинення її складання та виставлення негативної оцінки.

7. Проміжний і підсумковий контроль

Форма проміжного контролю
Модульна контрольна робота проводиться у формі тестових завдань, відповіді на які дають можливість оцінити рівень оволодіння знаннями з теоретичних основ курсу, а також вміння комплексно застосовувати ці знання у процесі розробки логопедичних занять.

Зразок модульної контрольної роботи
Зразок запитання:
1. Інноваційні технології в логопедичній практиці – це …

А) доповнення до загальноприйнятих, перевірених часом технологіям
Б) високоефективні методи, інструменти та прийоми
В) нові способи взаємодії логопеда і дитини
Г) усі варіанти вірні

Форма підсумкового контролю
Залік/іспит (проводиться у письмовій формі за тестовими технологіями/ проводиться в усній формі за білетами).

Іспит проводиться в усній формі. Зразок запитань у білетах:
1. Класифікація інноваційних логопедичних технологій
2. Інноваційні технології розвитку лексико-граматичних компонентів та зв'язного мовлення

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
51-100	зараховано
1-50	не зараховано

Схема розподілу балів
Залік

Максимальна кількість балів	**70 балів**(поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у	**30 балів**(проміжний контроль) – за результатами виконання модульної

	100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом.0,7	контрольної роботи
Мінімальний пороговий рівень	**35 балів** (поточний контроль)	**16 балів** (проміжний контроль)

Максимальнакількістьбалів	**40балів** (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарськихзаняттях та виконанняіндивідуальнихзавдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговимкоефіцієнтом 0,5	**10 балів**(проміжний контроль) – за результатами виконаннямодульноїконтрольної роботи	**50 балів (підсумковийконтроль)**
Мінімальний пороговийрівень	**20 балів**(поточнийконтроль)	**6 балів**(проміжнийконтроль)	

Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю. Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях та результати самостійної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ»

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

Оцінка	**Критеріїоцінюваннянавчальнихдосягнень**
5 балів	Оцінюєтьсяроботастудента, який у повномуобсязіволодієнавчальнимматеріалом, вільно, самостійнотааргументованойоговикладає, глибокотавсебічнорозкриваєзмісттеоретичнихзапитаньтапрактичних завдань, використовуючиприцьомуобов'язковутадодатковулітературу, вільнопослуговується науковоютермінологією, розв'язуєзадачістандартнимабооригінальним способом, наводить аргументи на підтвердженнявласних думок, здійснюєаналіз та робитьвисновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, якийдостатньоповноволодієнавчальнимматеріалом, обґрунтованойоговикладає, в основному розкриваєзмісттеоретичнихзапитань та практичнихзавдань, використовуючи при цьомуобов'язковулітературу, розв'язуєзадачістандартним способом, послуговуєтьсянауковоютермінологією. Але при висвітленнідеякихпитань не вистачаєдостатньоїглибини та аргументації, допускаються при цьому окремінеістотнінеточності та незначніпомилки.

3 бали	Оцінюєтьсяроботастудента, якийвідтворюєзначнучастинунавчальногоматеріалу, висвітлюєйогоосновнийзміст, виявляєелементарнізнанняокремихположень, записуєосновніформули, рівняння, закони. Не здатний до глибокого, всебічногоаналізу, обґрунтування та аргументації, не користуєтьсянеобхіднюлітературою, допускаєістотнінеточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який не володієнавчальним матеріалом у достатньомуобсязі, проте фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладаєокреміпитаннянавчальноїдисципліни, не розкриваєзмісттеоретичнихпитань і практичнихзавдань.
1 бал	Оцінюєтьсяроботастудента, якийне в змозівикластизмістбільшостіпитаньтемитакурсу, володієнавчальнимматеріаломнарівнірозпізнаванняявищ, допускаєістотніпомилки, відповідаєна запитання, щопотребуютьодносливноївідповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володієнавчальнимматеріалом та не в змозійоговисвітлити, не розуміємісту теоретичнихпитань та практичнихзавдань.

8.1. Критерії оцінювання індивідуальнихзавдань

Вид	Максимальнакількістьбалів
Анотуваннянауковихстатей	5
Конспектпершоджерел	5
План-конспектлогопедичногозаняття	5
Підготовкаповідомлення (доповіді)	5

Критеріями оцінювання *анотацій наукових статей* є вміння студента стисло визначати ключові позиції, які викладені автором у статті.

Критеріями оцінювання роботи з *першоджерелами* є здатність студента гезово розкрити зміст запропонованого матеріалу.

Оцінювання *плану-конспекту логопедичного заняття* відбуватиметься за такими критеріями: наявність чіткої структури заняття; відповідність поставленим корекційним завданням; використання інноваційних методик.

Оцінювання *повідомлення (доповіді)* здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.

Викладач _____ Каплієнко А.І.
(підпис) (ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри загальної педагогіки і спеціальної освіти

протокол № 10 від «05» січня 2022 р.

Завідувач кафедри _____ Звєкова В.К.
(підпис) (ПІБ)